

samengesteld door:									
									
<i>Ambitie Europa 2040/2050</i>	Wij willen beleid op basis van gezond verstand. Geen klimaatactivisme, maar realisme. Klimaatbeleid mag er niet toe leiden dat de energierekening van huishoudens onbetaalbaar wordt.	Klimaatneutraal in 2040, en in 2035 moet de Europese elektriciteitsvoorziening CO ₂ -neutraal zijn en in 2040 moet de hele economie klimaatneutraal zijn. De rijkste lidstaten, waaronder Nederland, dienen voorop te lopen: in 2030 moeten zij hun broeikasgasemissies met 65 procent verminderen	Uitgangspunt voor de VVD blijft daarbij de reeds ambitieus gestelde doelstelling van duurzame energieproductie en 55 procent CO ₂ -reductie in 2030 ten opzichte van 1990 en 100 procent klimaatneutraliteit in 2050. Daarvoor is het nodig om innovatie te stimuleren.	De afhankelijkheid van fossiele brandstoffen wordt afgebouwd, terwijl zon, wind, geothermie, groen gas, waterstof en kernenergie de toekomst hebben. Bij deze transitie is Nederland gehouden de bestaanszekerheid van burgers en bedrijven en gemeenschappen niet in gevaar te brengen. De maatregelen moeten in omvang en tempo haalbaar en betaalbaar zijn.	In 2040 moet Europa klimaatneutraal zijn en in 2050 klimaat positief, waarbij het gebruik van fossiel vanaf 2045 is verboden.	Tegen enorme maatschappelijke kosten moet de netto-uitstoot van broeikasgassen in de komende 15 jaar met 90 procent tot 2040 worden verminderd. BBB wijst de invoering van deze wettelijke tussen doelstelling voor 2040 af. De BBB is bang voor rechtzaken door klimaatwetten en wil daardoor af van zowel landelijke als Europese klimaatwetten, in plaats hiervan willen ze realistische streefcijfers.	Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid vanuit Europa	Een klimaatneutrale economie in 2040.	De EU behoudt haar voortrekkersrol in de wereldwijde energietransitie, zet in op meer zelfvoorzienendheid en is uiterlijk in 2050 een klimaatneutraal continent

ENERGIEOPWEKKING									
<i>Elektriciteitssector en Energie-infrastructuur</i>	De afgelopen jaren is er een ware tsunami aan regels over ons uitgestort. De Europese Green Deal, Fit-for-55, Natura 2000, CO ₂ -doelen, CO ₂ -heffingen, verplichte duurzame energie, het houdt maar niet op. De Brusselse dictaten vliegen ons om de oren: we moeten van de fossiele brandstoffen af, uit de auto, minder vliegen en onze huizen verduurzamen. Zij hebben makkelijk praten, die grootverdieners in Brussel	In 2035 moet de Europese elektriciteitsvoorziening CO ₂ -neutraal zijn	Voldoende regelbaar vermogen in de elektriciteitsmix. Om als Europese Unie zo veel als mogelijk onafhankelijk te kunnen zijn, moet de Europese energiemarkt ook stabiel en zeker zijn.	Nieuwe technologieën, zoals waterstoftechnologie en geothermie in de industrie en elektriciteitsopwekking moeten worden gestimuleerd voor zover deze aantoonbaar kosteneffectieve maatregelen zijn voor de energie- en klimaattransitie. Dergelijke technologieën kunnen dienen om bepaalde Nederlandse en Europese sleutelindustrieën (zoals de productie van hoge kwaliteit staal, zink, petrochemische producten en kunstmest) duurzaam te maken en concurrerend te houden.	De Europese Unie wordt ook een echte Energie-Unie, met meer Europese bevoegdheden met betrekking tot coördinatie op de productie, import en het transport van energie. Via Europese samenwerking kunnen we de Europese energievoorziening sneller verduurzamen, via elektriciteit uit zon, wind en waterkracht en groene gassen	BBB ziet een belangrijke rol voor de Europese Unie bij de coördinatie van de uitbouw van duurzame energieproductie. Dat betekent dat binnen de Europese Unie beter wordt gekeken naar duurzame technieken het meest opleveren. Zo wordt inefficiënte verduurzaming vermeden. Om die samenwerking binnen de Europese Unie mogelijk te maken is de verdere integratie en versterking van het Europese elektriciteitsnetwerk van belang.	Een Europees elektriciteitsnet is cruciaal voor een stabiel energiesysteem in 2050. Om schommelingen in zonne- en windenergie op te vangen en onderlinge voordelen te benutten, is uitbreiding en integratie noodzakelijk. We investeren op Europees niveau in schone technologieën en energie-infrastructuur om onze industrie te verduurzamen, minder afhankelijk te worden van andere delen van de wereld en tegelijkertijd de banen in Europa te houden.	Volt wil een klimaatneutrale energiesector vanaf 2035. Ook wil Volt de economie te ondersteunen met een Europees 'smart' energienetwerk en snellere vergunningen voor hernieuwbare energie, door energiebesparende initiatieven te ondersteunen en door burgers in staat te stellen energie terug te leveren aan het net;	Er is een forse uitbreiding van de energieinfrastructuur nodig om energieprijzen te verlagen en een duurzaam energiesysteem te realiseren. Elektriciteitsnetwerken moeten worden uitgebreid en waterstof- en CO ₂ -netwerken moeten worden aangelegd. Hierbij is een coördinerende rol voor Europa weggelegd, zodat deze duurzame netwerken echt kunnen gaan concurreren met olie en gasnetwerken die deze internationale positie nu innemen.

OVERZICHT VAN KLIMAAT EN ENERGIE IN DE EU VERKIEZINGSPROGRAMMA'S 2024
 Het overzicht is gebaseerd op de (concept)partijprogramma's zoals beschikbaar in mei 2024.

<p>Zon en wind op land</p>		<p>Versnelde uitrol van zonne- en windenergie. Zon op dak, vooral de stimulering hiervan heeft de voorkeur. De bouw van wind- en zonneparken mag niet leiden tot landroof, biodiversiteitsverlies, waterschaarste of -vervuiling, uitbuiting, mensenrechtenschendingen, belastingontwijking of corruptie.</p>	<p>Hernieuwbare energiebronnen concentreren zich op verschillende plekken binnen de Europese Unie. Zo zijn er landen met mogelijkheid tot offshore windparken, hebben anderen kernenergie en zijn er weer anderen waar grootschalige zonneparken beschikbaar zijn.</p>		<p>Voor een duurzaam en zelfvoorzienend Europa is het noodzakelijk om voldoende grondstoffen, productie- en recyclecapaciteit te hebben voor cruciale producten zoals windmolens, zonnepanelen, batterijen en voor waterstoftechnologieën.</p>	<p>BBB wil minder inzetten op zonne- en windenergie omdat het elektriciteitsnetwerk al overbelast is en vele jaren duurt. BBB pleit daarom voor een geleidelijke en verantwoorde uitbouw van hernieuwbare energiebronnen. Zo komt er ruimte voor de ontwikkeling van nieuwe technieken zoals grote batterijen ('Battery energy storage systems') waarmee het volatile aanbod van zonne- en windenergie beter gereguleerd kan worden en het elektriciteitsnet minder wordt belast.</p>	<p>De hernieuwbare energiemix bestaat uit kernenergie, windenergie (vooral op zee), zonne-energie, duurzame biomassa, aardwarmte, waterstof, aquathermie en andere schone brandstoffen.</p>		
<p>Wind op zee (WoZ)</p>		<p>Nieuwe projecten voor wind op zee krijgen meer zekerheid dankzij contracts for difference, die bescherming bieden tegen zowel verliesgevende exploitatie als overwinsten.</p>	<p>Via het Europese defensiefonds wordt geïnvesteerd in kustwachtmaterieel, waarmee het samenwerkingsverband JEF de middelen krijgt om windparken en (data)kabels te beveiligen en schepen uit derde landen te monitoren.</p>	<p>Wind energie heeft de toekomst volgens NSC, maar bestaanszekerheid moet niet in gevaar worden gebracht. Doelen moeten betaalbaar en haalbaar zijn.</p>	<p>Zon in Spanje, waterkracht in Scandinavië en wind op zee in de Noordzee kunnen elkaar aanvullen.</p>		<p>Windenergie hoort bij de hernieuwbare energiemix en moet voornamelijk op zee</p>		
<p>Waterstof</p>		<p>Voor een klimaatneutrale industrie en het verduurzamen van lucht- en scheepvaart is groene waterstof onmisbaar. We stimuleren de productie van groene waterstof, onder voorwaarden. Voor het gebruik van groene waterstof gaat een waterstofladder gelden, die voorrang geeft aan toepassingen waarvoor geen duurzaam alternatief – zoals directe elektrificatie – bestaat. Alleen onmisbare toepassingen mogen subsidie ontvangen.</p>	<p>De VVD vindt dat vergunningenprocedures sneller moeten en aanbestedingsregels voor duurzame projecten onder omstandigheden moeten kunnen worden versoepeld. Projecten die bijdragen aan de energietransitie, zoals het aanleggen van de benodigde waterstofinfrastructuur,</p>	<p>Het gebruik van Waterstof moet worden gestimuleerd door de Europese Unie</p>	<p>D66 is voorstander van omvangrijke publieke investeringen in energienetwerken, grensoverschrijdende verbindingen voor elektriciteit en nieuwe vormen van duurzame energie, zoals groene waterstof.</p>	<p>Waterstof kan op korte termijn geschikt zijn voor vergroening van bepaalde industriële processen. Daarbij kan eerst van 'grijze waterstof' (gemaakt van aardgas) worden overgestapt naar 'blauwe waterstof' (gemaakt van aardgas + CO2-afvang) en vervolgens naar 'groene waterstof' (gemaakt door elektrolyse met behulp van hernieuwbare energie).</p>	<p>Het CDA ziet waterstof als een van de energiebronnen binnen de hernieuwbare energiemix.</p>		<p>De ChristenUnie ziet grote kansen voor groene waterstofhubs. Omdat het ineens omschakelen naar groene waterstof niet mogelijk is, zijn voor de warmtetransitie in met name de industrie ook andere oplossingen nodig. Ook stimuleren we de productie van groene waterstof (eventueel gekoppeld aan wind op zee) met het oog op vrachtvervoer, inclusief zwaar wegtransport.</p>

OVERZICHT VAN KLIMAAT EN ENERGIE IN DE EU VERKIEZINGSPROGRAMMA'S 2024
 Het overzicht is gebaseerd op de (concept)partijprogramma's zoals beschikbaar in mei 2024.

<p><i>Kernenergie</i></p>		<p>Kernenergie mag niet langer als duurzaam gezien worden</p>	<p>Kernenergie is een onmisbaar element voor Europese energieafhankelijkheid. Daarom moeten de regels rondom de taxonomie worden aangepast om investeringen in kernenergie verder te stimuleren in plaats van het slechts als overgangsbron aan te merken.</p>	<p>Wij willen dat een Europees kenniscentrum voor kernenergie de capaciteit en kennis van nucleaire energie in Europa vergroot, nu meerdere lidstaten hebben aangegeven nieuwe kernenergiecentrales te willen bouwen.</p>	<p>Het is aan lidstaten en hun inwoners om te kiezen of ze willen inzetten op kernenergie. Kernenergie is duur, niet hernieuwbaar en zorgt voor gevaarlijk afval. Tegelijkertijd levert het veel CO₂-vrije energie met weinig ruimtegebruik.</p>	<p>BBB wil dat kernenergie een centrale rol krijgt in het Europese klimaat- en energiebeleid om energiezekerheid veilig te stellen. De recente initiatieven rondom kleine modulaire kerncentrales, zijn een verdere stap in de juiste richting van meer realistisch klimaatbeleid. BBB pleit ervoor dat de Europese Investeringsbank (de grootste publieke investeringsbank) snel start met investeringen in nucleaire energie zoals zij dat ook doet in hernieuwbare energie.</p>	<p>Het CDA ziet kernenergie als een van de energiebronnen binnen de hernieuwbare energiemix.</p>		<p>Gelet op de nadelen die aan de huidige generatie kerncentrales kleven – met name de afvalproblematiek – hebben duurzame vormen van energie onze voorkeur. Kernenergie kan onder bepaalde voorwaarden een nuttige toevoeging zijn in de Europese energiemix. In de transitie naar duurzame vormen wil de ChristenUnie dan ook onderzoeken of kleinschalige en innovatieve vormen van kernenergie, die veel minder radioactief afval produceren, een optie zijn. Ook wordt ingezet op hergebruik en verminderen van kernafval.</p>
<p><i>Bio-energie</i></p>		<p>GL-PvdA wilt de regels voor bio-energie aanscherpen. Biomassa mag alleen verbrand worden als het gaat om reststromen waar geen hoogwaardiger toepassing voor is (cascadering). De verbranding van houtige biomassa mag niet langer worden gesubsidieerd en niet langer meetellen als hernieuwbare energie</p>		<p>Voor het gebruik van biomassa moet eerst duidelijk worden wat aan reststromen voor energieopwekking gebruikt mag worden. Het kappen van bossen met het enkele doel dit hout te gebruiken als biomassa moet worden stopgezet.</p>		<p>BBB wil de productie van lokaal geproduceerde duurzame biomassa en biogas stimuleren, met name door de inzet van reststromen uit de landbouw, huishoudens en voedselindustrie. Biomassa is geschikt voor lokale energieproductie alsook voor biobrandstoffen. BBB kijkt daarbij kritisch of de regels garanderen dat biomassa enkel op een verantwoorde wijze kan worden ingezet.</p>	<p>Het CDA ziet bio-energie als een van de energiebronnen binnen de hernieuwbare energiemix.</p>		<p>Een goede manier om klimaatneutraal te worden, is om op de Europese markt meer materiaal met een biologische oorsprong te gebruiken, die binnen de gebruiksduur opnieuw moet kunnen groeien. Natuurlijk materiaal uit geologische afzettingen of fossiele grondstoffen vallen er dus niet onder. Biomassa is overigens nog niet automatisch ook duurzaam. Daarom moet er een Europese taxonomie komen van wat als (duurzaam) bio-based mag tellen en wat niet.</p>

overige (beleid)									
samengesteld door:									
									
INDUSTRIE									
<i>Industrie visie</i>		<p>Bedrijven en hun werknemers spelen een sleutelrol in de transitie naar een innovatieve groene welzijnseconomie. Daarvoor is stevige groene en sociale industriepolitiek nodig: een Europees gecoördineerde ombouw van vervuulende, fossiele sectoren naar een kansrijke maakindustrie voor de toekomst. Sectoren die geen toekomst hebben, bouwen we af. De honderden miljarden aan fossiele subsidies in Europa schaffen we af.</p>	<p>Via ons buitenlandbeleid en de industriepolitiek verminderen we de afhankelijkheid van landen als China en Rusland. Ook waar het grondstoffen betreft, zoals bijvoorbeeld uranium en gas. Dat doen we door samen te werken met alternatieve leveranciers.</p>	<p>De toekomst van de industrie en de energie- en voedselzekerheid op ons continent moeten we veiligstellen door een goed industriebeleid, het stimuleren van innovatie en het tegengaan van oneerlijke concurrentie uit andere werelddelen.</p>	<p>De Europese Unie is fundamenteel om ons welzijn te bewaken en onze welvaart te bevorderen. Wereldwijd is er een stille wedloop aan de gang. De VS en China pompen enorm veel geld in hun economie van morgen en zorgen ervoor dat ze zo goed mogelijk voorbereid zijn voor toenemende klimaatverandering en schaarste. De ontwikkelingen die daarmee gepaard zijn gigantisch; denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van elektrische auto's, computerchips of duurzame industriële infrastructuur.</p>	<p>BBB pleit voor spoedige herziening van het Europese overzicht van Best Beschikbare Technieken (BBTs) die essentieel zijn voor het toekennen van bedrijfsvergunningen onder de Industriële Emissierichtlijn (IER). De BBTs dienen elke acht jaar te worden herzien om technologische vooruitgang te reflecteren. Momenteel is de herzieningscapaciteit ontoereikend, wat innovatie en vergroening belemmert. BBB benadrukt de noodzaak voor een snelle capaciteitsverhoging, om te waarborgen dat bedrijven niet gehinderd worden in verdere innovatie.</p>	<p>We gaan volop voor groene industriepolitiek op nationaal en Europees niveau. We stimuleren grote vervuulende bedrijven om te vergroenen door normen, prijsbeleid en subsidies te combineren. We verminderen het gebruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van schadelijke broeikasgassen. We bouwen aan een duurzame economie, terwijl we het concurrentievermogen van de Europese industrie vergroten.</p>	<p>Volt wil de volledige uitfasering van steenkool in 2030 te bevorderen en geen nieuwe vergunningen uit te geven voor het boren naar fossiele brandstoffen. Ook willen ze de fossiele subsidies in Europees verband volledig beëindigen.</p>	<p>De EU gaat de belastingvoordelen en vrijstellingen van de fossiele industrie in lidstaten transparant in beeld brengen en zet zich ervoor in om deze zo snel mogelijk af te schaffen waar dat de transitie bespoedigt. Hierbij worden maatregelen genomen om wegk (het verhuizen van vervuulende activiteiten naar het buitenland) te voorkomen.</p>
<i>Kolstofreductie (CO₂-afvang en opslag (CCS), negatieve emissies)</i>		<p>Voor negatieve emissies stellen we een aparte regeling op, die een breed scala aan methoden voor CO₂-verwijdering uit de atmosfeer bevordert zolang onze economie nog niet volledig circulair is. De regeling moet recht doen aan de risico's en onzekerheden die alle methoden aankleven. Producenten van fossiele brandstoffen gaan meebetalen aan negatieve emissies, naar rato van hun historische emissies. We staan opslag en recycling van CO₂ uitsluitend toe wanneer de uitstoot op korte termijn niet kan worden voorkomen – dus niet voor kolen- en gascentrales – of wanneer dit negatieve emissies oplevert. De vervuiler betaalt de opslag en recycling zelf.</p>		<p>CO₂ kunnen we ook op een natuurlijke manier opslaan en vasthouden in zeegras, bossen of bodem. Dat mag gestimuleerd worden.</p>	<p>De Europese Unie moet ook negatieve emissies reguleren en stimuleren, zoals het afvangen, opslaan en nuttig hergebruiken van CO₂. Daarbij vinden wij het belangrijk dat negatieve emissies alleen worden toegepast om niet-vermijdbare emissies te compenseren.</p>	<p>Bij koolstofafvang wordt CO₂ uit de industrie of uit de lucht afgevangen en opgeslagen of verwerkt tot andere producten. BBB heeft geen principiële bezwaren en ziet de kansen van afvangtechnieken in een wereld die voorlopig nog afhankelijk blijft van fossiele brandstoffen. Wel kijkt BBB kritisch of de kosten van afvangtechnieken in verhouding staan tot de baten van het verminderen van de mondiale opwarming. Zijn die kosten onevenredig hoog dan zullen de klimaatdoelstellingen moeten worden bijgesteld.</p>	<p>De ontwikkeling van afvang en opslag van CO₂ (CCS) pakken we Europees aan. Om de Europese CCS-markt en infrastructuur van de grond te krijgen maken we Europese subsidies beschikbaar voor CCS-projecten, inclusief gezamenlijke projecten met het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen</p>		<p>Wat de ChristenUnie betreft is de opslag van CO₂ een tijdelijke transitiemaatregel op weg naar een emissievrije economie, maar wel nodig om de doelstellingen op tijd te halen. CO₂-afvang bij de industrie kan worden gefaciliteerd door hiervoor een beperkte infrastructuur aan te leggen, gericht op de basisindustrie waar CO₂-emissies in het primaire proces vrijkomen.</p>

OVERZICHT VAN KLIMAAT EN ENERGIE IN DE EU VERKIEZINGSPROGRAMMA'S 2024
 Het overzicht is gebaseerd op de (concept)partijprogramma's zoals beschikbaar in mei 2024.

<p>ETS-systeem</p>		<p>GL-PvdA wil vastleggen dat CO2-emissies binnen het ETS niet mogen worden gecompenseerd met negatieve emissies of met elders verworven emissierechten. Voor negatieve emissies stellen we een aparte regeling op, die een breed scala aan methoden voor CO2-verwijdering uit de atmosfeer bevordert zolang onze economie nog niet volledig circulair is.</p>	<p>Het beprizen van CO2-emissies door middel van het ETS systeem is effectief gebleken, dus de VVD wil dit doorontwikkelen met het oog op 'de vervuiler betaalt'.</p>	<p>Wij zijn voor het Europese emissiehandelssysteem (ETS) waardoor de uitstoot van CO2 een oplopende prijs krijgt. Vanaf 2026 zal de uitstoot door de industrie snel duurder worden. De maritieme sector en de luchtvaart moeten hier ook volledig onder gaan vallen.</p>	<p>We pleiten voor het uitbreiden van ETS naar sectoren die nu niet onder het ETS vallen, zodat in de gehele economie wordt gestuurd op minder emissie. Invoerheffingen aan de buitengrenzen van de Europese Unie zijn hard en uniform, om de ontwikkeling van duurzame producten te stimuleren.</p>	<p>BBB geeft de voorkeur aan een internationaal ETS-systeem voor zware industrie. Tot die tijd is het recent ingevoerde koolstof-correctiemechanisme (CBAM) nodig om Europese bedrijven te beschermen. Onder CBAM wordt de import van grondstoffen van buiten de Europese Unie op vergelijkbare wijze belast. BBB volgt kritisch of CBAM in de praktijk voldoende werkt en kijkt hoe de administratieve lasten voor bedrijven kunnen worden beperkt.</p>		<p>Volt wil het emissiehandelssysteem uitbreiden en de inkomsten daarvan te gebruiken om degenen te helpen die het zwaarst worden getroffen door de groene transitie.</p>	<p>Om de klimaatdoelen te halen heeft het ETS-systeem een doorontwikkeling nodig, zodat het een echte bijdrage kan leveren op weg naar klimaatneutraliteit. Om oneigenlijke handel en wegklok (het verhuizen van activiteiten naar het buitenland) te voorkomen en echte klimaatresultaten te boeken wordt het systeem uitgebreid en aangepast: emissierechten versneld aan het systeem onttrekken en uitbreiden naar alle industrie. Aanpassing: Zo snel mogelijk beëindigen van het gratis verstrekken van emissierechten.</p>
--------------------	--	--	---	---	--	--	--	---	--

overige									
samengesteld door:									
									
MOBILITEIT Vervoer en (goederen)transport									
Treinvervoer		<p>GL-Pvda wil investeren in een Europees netwerk van snelle personentreinen, nachttreinen en vrachttreinen. Er komt een Europese dienstregeling en Europees treinboekingsstelsel, waarmee reizigers op eenvoudige wijze prijzen en goedkope treinkaartjes kunnen vergelijken in heel Europa.</p>	<p>Treinverkeer moet niet alleen qua prijs een waardig alternatief voor vliegen kunnen zijn, ook qua gemak: via je nationale spoornetwerkbeheerder moet het mogelijk zijn om met een multimodaal ticket van bijvoorbeeld Amsterdam naar Barcelona te gaan. De trein wordt op afstanden tot 800 kilometer over land een concurrerend alternatief voor vliegen gemaakt door te investeren in de spoorinfrastructuur in heel Europa.</p>	<p>We zetten in op een betaalbaar en toegankelijk Europees hsl-treinnetwerk. De verbindingen tussen de grote steden in Europa worden verbeterd, zodat het aandeel kortafstandsvluchten kan worden beperkt. Vanaf Amsterdam/Schiphol lopen er lijnen naar het buitenland via Breda, Zwolle/Hengelo, Arnhem en Groningen. Maar ook grenssteden moeten beter worden aangesloten op het (Duitse/Belgische) HSL-netwerk.</p>	<p>We pleiten voor een Europese Spoorautoriteit die zorgt voor een Europese dienstregeling, treinreizen naar populaire vakantiebestemmingen en aantrekkelijke nachttreinen met lagere kosten. Daarnaast maken we in Europa afspraken over het makkelijk plannen, boeken en betalen van internationale kaartjes, net als de overstap tussen vliegen en trein. In- en uitchecken bij verschillende vervoerders en in verschillende landen maken we mogelijk.</p>	<p>BBB is voorstander van een uitbreiding en betere aansluiting van de Europese spoorweginfrastructuur. De spoorwegverbindingen in grensregio's moeten beter op elkaar worden aangesloten. De grote steden beter met elkaar verbonden te worden. Ambitieuze hogesnelheidslijnen of zelfs een hyperloop zijn daarbij bespreekbaar. Deze internationale treinverbindingen zijn een goed alternatief voor korte afstandsvluchten en dragen daarmee bij aan broeikasgasreductie.</p>	<p>Om treinverkeer aantrekkelijker te maken, moet de EU haar leidende rol inzetten om het kopen van internationale treinkaartjes makkelijker te maken, met kaartjes voor de hele reis van start tot finish ('through tickets'). Internationale treinkaartjes moeten zonder tariefmuren, met een eenvoudig ticket-systeem te boeken zijn, ook zes tot twaalf maanden voor de reis.</p>	<p>Volt wil een betaalbare, onderling verbonden hogesnelheidstreindienst op te zetten ter vervanging van het luchtvervoer binnen Europa.</p>	<p>Er moet op Europees niveau meer samengewerkt worden om het treinnetwerk zo in te richten dat de trein een goed alternatief voor het vliegtuig wordt voor reizen tot 1000 kilometer. Reizigers moeten voor elke bestemming in Europa snel de goedkoopste tickets kunnen vinden bij één loket. Ook krijgen spoorvervoerders een vervoerplicht, zodat reizigers bij een uitgevallende trein of een gemiste aansluiting gemakkelijk en zonder bijbetaling een volgende trein kunnen nemen. De grenstoelag vervalt en binnen Europa wordt de BTW op treintickets 0%. Via wetgeving wordt dit mogelijk gemaakt.</p>
Emissievrije voertuigen		<p>We stimuleren overheden om de verkoop van nieuwe personenauto's op fossiele brandstof al vóór de einddatum van 2035 te ontmoedigen, door middel van belastingen, emissievrije zones of eisen aan bedrijfs- en leaseauto's. Elektrische (deel) auto's, op duurzame en verantwoorde wijze geproduceerd, moeten een betaalbaar alternatief worden. We bevorderen een tweedehandsmarkt voor elektrische voertuigen. Bussen zijn uiterlijk in 2040 emissievrij.</p>	<p>Personenauto's en vrachtwagens worden vooral geproduceerd voor de Europese markt, EU-regels voor de verduurzaming van voertuigen zijn hier dan ook het meest effectief.</p>	<p>Vanaf 2035 is het niet langer toegestaan om nieuwe niet-emissievrije auto's te verkopen in Europa. D66 wil dat dit ook gaat gelden voor ander voertuigen zoals vrachtwagens, motoren, landbouwvoertuigen, (bouw)werktuigen en -materieel. Ook maken we Europese afspraken over het makkelijker en daarmee betaalbaarder, maken van het aanpassen van nieuwe auto's voor mensen met een toegankelijkheidsbehoefte</p>	<p>De Europese Unie heeft bepaald dat na 2035 elke nieuwe auto uitstootvrij moet zijn en elektrisch rijden de nieuwe norm wordt. Daarmee komt een einde aan de productie van verbrandingsmotoren in Europa terwijl die in andere delen van de wereld wordt voortgezet. BBB verzet zich tegen dit soort generieke verboden met grote economische impact die verdere innovatie van verbrandingsmotoren en alternatieve brandstoffen ontmoedigt en zelfs uitsluit. BBB wil een aanpassing van de wetgeving waardoor ook (bijvoorbeeld klimaatneutrale) brandstoffen kunnen worden gebruikt na 2035 en technologie-neutraliteit wordt gewaarborgd.</p>	<p>We willen dat er op het Europese wegennet ruim baan wordt gegeven aan milieuvriendelijke auto's.</p>		<p>Vanaf 2035 worden er geen nieuwe benzine- of dieselauto's meer verkocht. Omdat niet iedereen nu direct een nieuwe auto kan kopen en het duurzaam is om lang met je spullen te doen, is het belangrijk dat mensen geholpen worden om duurzaam te gaan rijden op weg naar volledig elektrisch in 2035. Daarom worden (bio)brandstoffen gemakkelijk beschikbaar en betaalbaar gemaakt en wordt het goedkoper om bestaande auto's om te bouwen tot een duurzaam vervoermiddel.</p>	

OVERZICHT VAN KLIMAAT EN ENERGIE IN DE EU VERKIEZINGSPROGRAMMA'S 2024
 Het overzicht is gebaseerd op de (concept)partijprogramma's zoals beschikbaar in mei 2024.

<p>Luchtvaart</p>		<p>GL-PvdA zet zich in voor het beëindigen van de mondiale btw- en accijnsvrijstellingen voor de luchtvaart. Ook wil GL-PvdA dat er een Europese kerosinetaks en een veelvliegerstaks ingevoerd wordt. We schrappen vluchten binnen, van en naar de EU van minder dan 750 kilometer waarvoor de trein een alternatief is. Lidstaten krijgen meer speelruimte om het aantal vluchten van en naar hun luchthavens te verminderen.</p>	<p>De VVD wil dat we trots kunnen blijven op onze luchtvaart en op onze luchthavens. We blijven aan de slag de luchtvaart te vergroenen, ook al is emissieloos vliegen nog ver weg. Zo schaffen we de belastingvrijstelling voor lucht- en scheepvaartbrandstoffen af en zetten we ons in voor een Europese kerosinebelasting.</p>	<p>We pleiten voor de invoering van btw op vliegtickets, accijns op kerosine en een afstandafhankelijke vliegbelasting voor intercontinentale vluchten door lidstaten, maar afgestemd in Europees verband. We spannen ons in voor een hogere Europese ambitie m.b.t. bijmenging van duurzame vliegtuigbrandstof (SAF) in 2030.</p>	<p>Fossiele subsidies schaffen we af, ook in de vorm van belastingvoordelen. Denk hierbij aan voordelen voor de landbouw, scheepvaart en de luchtvaart.</p>	<p>BBB is voorstander van bijmengverplichtingen van groene brandstoffen voor de luchtvaart en scheepvaart. Dat kan echter alleen als er voldoende groene brandstoffen beschikbaar zijn. Dat is op dit moment niet het geval.</p>	<p>Een Europese heffing op kerosine stimuleert een duurzamere luchtvaart en voorkomt oneerlijke concurrentie tussen EU-lidstaten in de luchtvaart. Het Europese spoor wordt een duurzaam en betaalbaar alternatief voor luchtverkeer</p>		<p>Via vluchtenplafonds op alle Europese luchthavens wordt voorkomen dat de luchtvaart binnen de EU uitbreidt en wordt de bestaande capaciteit gebruikt voor langere, internationale vluchten. De ChristenUnie staat positief tegenover bijmenging van duurzamere luchtvaartbrandstoffen, maar een duurzame commerciële luchtvaart van enige serieuze omvang ligt nog ver in de toekomst.</p>
<p>Laadinfrastructuur</p>			<p>De snelle verduurzaming van het wegtransport (de auto, vrachtwagen) vereist dat de laadinfrastructuur en waterstof toekomstbestendig wordt uitgerold in heel Europa. Dit vraagt om meer laadpalen, waterstofpunten, groter gemak van betalen, transparantie over laadkosten.</p>		<p>D66 wil dat er middelen beschikbaar komen om te investeren in de laadinfrastructuur voor vrachtwagens en scheepvaart, alsmede ook voor waterstof bij het zware wegvervoer en inde binnenvaart.</p>	<p>De BBB steunt de uitrol van elektrische laadinfrastructuur op Europees niveau omdat elektrische auto's een onderdeel blijven van het (toekomstig) wagenpark</p>	<p>Er moet volop worden ingezet op de uitrol van elektrische laadstations.</p>		<p>Laadpalen binnen de EU moeten makkelijk toegankelijk zijn. Met één betaalinfrastructuur in de EU kunnen inwoners overal laden en betalen met dezelfde laadpas.</p>

samengesteld door:									
									
LANDBOUW									
<i>Europees landbouwbeleid</i>	<p>Geen verlamming, maar vooruitgang. Zodat onze boeren kunnen boeren. Zodat onze vissers kunnen vissen.</p>	<p>Het Europees landbouwbeleid is oneerlijk en moet op de schop. We vormen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de EU om tot een Gemeenschappelijk Voedselbeleid. Daarbij zetten we alle Europese beleidsinstrumenten in om te bouwen aan een circulair voedselsysteem dat ecologische grenzen respecteert, de bodemkwaliteit en biodiversiteit verbetert, anticipeert op klimaatverandering, dierenwelzijn waarborgt, de eiwittransitie versnelt, gezond en betaalbaar voedsel biedt aan consumenten, goed werk en een eerlijke beloning oplevert voor duurzame en biologische boeren en bijdraagt aan de ontwikkeling van plattelandsgebieden.</p>	<p>De VVD zet in op een toelating van kunstmestvervangers en nieuwe verdelingstechnieken en pleit voor een versnelling van de toelatingsprocedures voor nieuwe gewasbeschermings-middelen en alternatieve eiwitbronnen om duurzame landbouw mogelijk te maken</p>	<p>Grondgebonden landbouwsubsidie maximeren op aantal hectares (bijvoorbeeld 200 hectare), zodat de kleinere boeren meer profiteren en niet de grootgrondbezitters</p>	<p>Een klimaatneutrale landbouw in 2040. EU-landbouw gelden worden voortaan expliciet ingezet om de transitie naar duurzaamheid te helpen versnellen. Een vitaal landschap, een leefbaar platteland en biodiversiteit staan daarbij centraal.</p>	<p>Een groot deel van de uitstoot van de landbouw is toe te schrijven aan methaan dat vrijkomt in de veehouderijsector. Deze uitstoot uit de veehouderij is onderdeel van de korte koolstofkringloop. Deze uitstoot heeft dan ook een andere bijdrage aan de opwarming van de aarde. Niettemin steunt BBB verder onderzoek naar de wijze waarop de veehouderij kan bijdragen aan emissiereductie, zoals toevoegingen aan voer. Daarnaast kan de landbouwsector ook een belangrijke rol spelen in de opwekking van energie. Zo zijn er mogelijkheden voor waterstof-, biogasinstallaties op agrarische bedrijven, waar groene energie (voor de regio) wordt opgewekt.</p>	<p>Wij staan voor een gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) dat duurzame praktijken stimuleert, publieke diensten beloont, zorgt voor gelijke kansen tussen lidstaten, doelen voorschrijft en een einde maakt aan regelbepalingen. Een boer is geen boekhouder en moet dat ook niet worden. Boeren worden vooral beloofd voor duurzame praktijken en publieke diensten.</p>	<p>De agrarische sector is een sector om trots op te zijn. En dat zijn wij ook. Tegelijkertijd stellen we vast dat door het landbouwbeleid van de afgelopen decennia het evenwicht tussen intensieve agrarische productie en de draagkracht van de bodem en de natuur is verstoord. Een teveel aan kunstmest en grotendeels geïmporteerd veevoer resulteert in een niet-grondgebonden landbouw en veehouderij, die in veel regio's op gespannen voet is komen te staan met het behoud van biodiversiteit en een gezonde bodemkwaliteit. De ChristenUnie vindt dat dit anders moet.</p>	
<i>Stikstof (algemeen)</i>	<p>Overall in de Europese Unie gaan boeren de straat op om te protesteren tegen beklemmende regelgeving. En terecht. Want natuur- en stikstofbeleid mag er niet toe leiden dat hele beroepsgroepen het faillissement in worden gedrukt. Stikstofregels mogen er niet toe leiden dat de woningbouw wordt platgelegd.</p>	<p>De EU stelt normen op voor natuurinclusieve en dierwaardige kringlooplandbouw. Deze vormen de grondslag voor een duurzaamheidslabel, naast het biolabel. De normen omvatten een afstandsnorm voor de herkomst van de reststromen waarmee landbouwdieren worden gevoerd. Deze reststromen komen uit de landbouw, voedingsmiddelenindustrie of landschapsonderhoud in de regio, niet van buiten de EU. Daarmee wordt ook het stikstofoverschot teruggedrongen.</p>	<p>De EU biedt duidelijkheid aan boeren door een systeemaanpak om daarmee fragmentatie in en tegenstrijdigheden tussen eisen te voorkomen (natuurdoelen, stikstof, CO2, water, bodem), als het aan de VVD ligt.</p>	<p>Voorwaarde om in te stemmen met het Meerjarig Financieel Kader (begroting) van de EU is de herziening van Natura 2000 die onder andere geleid heeft tot onverteerbare stikstofdiscussies in Nederland.</p>	<p>de mestbehoefte blijft om gewassen goed te laten groeien bestaan en wordt er daarom stikstof in de vorm van kunstmest aangevoerd. BBB wil dat deze absurde situatie zo snel mogelijk ten einde komt en pleit ervoor dat RENURE zo snel als mogelijk als kunstmestvervanger wordt erkend en wettelijk toegelaten. Dit is niet alleen van belang voor boeren, maar ook om de technische productieketen rondom dit innovatieve product tot ontwikkeling te laten komen.</p>	<p>De afgelopen decennia zijn de concentraties stikstof en fosfor in het grond- en oppervlaktewater sterk verminderd, maar Europese afspraken over waterkwaliteit worden nog onvoldoende nagekomen.</p>			